

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	CATALUNYA
Municipi	LLEIDA
Edifici	Catedral de Santa Maria, Seu Vella
Direcció	
Localització	Cel·la de campanes del rellotge
Nom	La Mònica, Campana dels Quarts (A)
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 89 Vora 6 Altura del bronze 75 Pes aproximat (en quilos) 448,5 kg
Fonedor	BARROT, MESTRE NICOLAU
Any fosa	1486
Descripció	<p>La campana té una complexa epigrafia en minúscula gòtica, de la qual tan sols el nom del fonedor està en català; la resta en llatí amb una abreviatura grega. Posa "(Ecce Homo) xps # rex # uenit # i # pace # deus # ho # fcs # est + mete& # saata # spotanea # honore # do # et # pat'e # libtoe&° " / "anno # dni # m° # cccc° # lxxxvi° # (Calvari) # fuit # factum # cimbalum # hoc (santa màrtir) # per # m̄& # nicolau # barrot # xxii idu # "</p> <p>Es tracta potser de la campana de factura gòtica que hem documentat amb més abreviatures i més decoracions. Les abreviatures s'hi indiquen tant amb un senyal damunt algunes lletres (vocal o consonants) com amb una mena de 2 (que representem amb "&") que correspon a una terminació. La interpunció " # " està formada per tres punts superposats.</p> <p>La inscripció s'hauria d'haver escrit "xpistos rex venit in pace deus homo factus est + mentem sanctam spontaneam honorem deo et patrie liberationem - anno domini mcccclxxxvi - fuit factum cimbalum hoc per magister nicolau barrot xxii idu" que podem traduir com CRIST VA VENIR EN PAU. DÉU S'HA FET HOME. AMB VOLUNTAT PIADOSA I LLIURE (TOCO) PER HONOR DE DÉU I PER ALLIBERAR LA PÀTRIA. L'ANY DEL SENYOR 1486 FOU FETA AQUESTA PETITA CAMPANA PEL MESTRE NICOLAU BARROT. La part final és encara més difícil d'interpretar: EL DIA 13 DELS IDUS que indica una data, però manca el mes.</p> <p>Els quatre "°" tenen diverses imatges minúscules - 1 cm de diàmetre - : (línia superior): Mare de Déu?; (línia inferior) imatge no reconeguda; Sant Jordi; Mare de Déu amb Nen). Totes les lletres són minúscules, tot i que les "a" semblen més aviat majúscules. / Per baix hi ha un Ecce Homo, una bellíssima Santa Màrtir i una Crucifixió per sota de la qual hi ha un sol amb cara humana.</p> <p>En el mig peu apareix un animal, gens fàcil de reconèixer, que persegueix un altre, més fàcil d'identificar com un conill, ambdós de pocs mil·límetres de grandària.</p>
Fotos	151
Tocs	La campana tocava regularment els quarts del rellotge fins que en 2004 vam recomanar que es desconnectàs, per a evitar que l'esquerda augmentara a causa dels tocs repetits (156 al cap del dia, 56.940 en un any normal).

Conservació, manteniment	<p>Falta una de les anses, des d'antic. En la segona visita de 2004 vam confirmar allò que abans havia sigut una sospita: la campana estava esquerdada des de feia algun temps (hi ha taques d'aigua que ha passat a través de l'esquerda). Probablement la ruptura s'ha produït a causa de la utilització d'un mall massa gran per a una campana molt fina.</p> <p>La campana està fixada sols amb dues abraçadores en forma d'u, fetes per vareta roscada i doblada, una perillosa fixació a causa de la fragilitat d'aquest material una volta doblat, així com per l'existència de sols quatre punts de fixació: en el moment de fallar un dels quatre cauria la campana.</p>
Protecció	<p>Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat. No obstant hauria d'incoar-se expedient per a declarar-la Bé Moble d'Interés Cultural.</p>
Propostes	<p>La campana ha de ser netejada, per dins i per fora, per a recuperar la sonoritat original. El jou de fusta ha de ser reposat, és a dir una biga de fusta convenientment calculada i protegida, que aïlli la campana de tota l'estructura metàl·lica que la rodeja i que modifica radicalment la seua sonoritat. Ha d'instal·lar-se en la posició més alta possible de la sala de campanes del rellotge, per a expandir millor el seu so agut.</p> <p>El toc ha de realitzar-se únicament i exclusivament mitjançant un mall exterior, que pot ser actuat mitjançant mitjans electromecànics, però percutint sempre per gravetat, i quedant separat de la campana després del toc.</p> <p>En cap cas ha de ser dotada d'electromall extern.</p> <p>Tampoc ha d'utilitzar-se per a un altre toc que no siguin els quarts, preferentment de dia i de nit.</p> <p>No obstant això, i a causa del seu extraordinari interès epigràfic i decoratiu, seria convenient que aquesta campana fora accessible, mitjançant una plataforma, que servira al seu torn d'accés per al manteniment dels mecanismes de la gran campana de les hores.</p>
Autors de la documentació	<p>ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc</p>
Data	<p>05-06-2004</p>

Fitxa completa de la campana: [La Mònica, Campana dels Quarts \(A\) Catedral de Santa Maria, Seu Vella - LLEIDA](#)

PDF (05-12-2024)